

Pénzügyi, gazdasági, gazdálkodási alapok

Az OTP Fáy András Alapítvány távoktatási programja a 11. osztályosok számára

Középiskolások Országos
Pénzügyi és Gazdasági
Oktatóközpontja

Gyakorlati képzéshez keressék, keressétek programszervezőnket, Laszky Beátát
a +36-1/413-0620 telefonszámon.

V. Mi a pénz?

Nehéz elképzelni egy pénz nélküli világot; ma minden országnak megvan a saját pénze. A pénz története visszanyúl egészen az emberiség első írásos emlékeiig. De voltaképpen mit is nevezünk pénznek?

Meghatározás

Pénz sokféle dolog lehet: legtöbbünk számára az érmék, bankjegyek, műanyag kártyák és a bankban lévő összegek jelentik a pénzt. De nem is olyan régen fizetőeszközként tollakat, köveket, gyöngyöket, csigákat használtak, ezeket tartották az érték kifejezőinek. Azért illethetjük e tárgyakat a közös „pénz” elnevezéssel, mert **általános értékmérők**. Ez az ismérv érvényes arra a pénzre is, amely nem látható, nem fogható kézzel – tehát a bankok komputeriben tárolt adatokra is, amelyek pénzként ugyanúgy elkölthetők, akár az ember zsebében lévő bankjegyek és érmék.

A pénz története

Az első pénzérmék

Az érmék megjelölt fémdarabok, mintázatuk már első pillantásra jelzi pénzt. A legelső ismert fémpénzeket Krisztus előtt a 7. században verték, a lüdi királyságban (ma Törökország). Lüdiában pénzként meghatározott súlyú elektron – (arany és ezüst ötvözet) darabokat használtak. A darabokba bélyeget ütöttek, ezzel tanúsítva súlyukat, tehát értéküket. A bélyegzés folyamatát **pénzverésnek** nevezik. Az érmék alakjának nem volt jelentősége. Az érmebe ütött bélyeg személyes pecsét vagy „jelvény” volt, amely azonosította azt a személyt, aki szavatolta az érme súlyát.

Példa

A lüdi uralkodók oroszlánfejet verettek érméikre. Bár az elsőség Lüdiát illeti, a fémpénz szabványosításának gondolata másutt is megszületett; a mai Oroszország déli területein és Itáliában rézdarabok, Kínában bronzszerszámok és csigák, Sziámban ezüstgyűrűk, Japánban arany- és ezüstrudak formájában.

Különleges pénzek

A pénz a történelem folyamán igen változatos formákban jelenik meg, lehet nehéz, mint a kő, vagy könnyű, akár a toll. A pénzként szolgáló tárgyak igen különösnek tűnhetnek.

Egyes törzsi társadalmakban fizetési eszközként – olyan tárgyakat használtak, amelyeknek értéket tulajdonítottak; ékszereket (kagylókat, csigákat), szerszámokat (például ásókat), élelmiszereket (sót és gabonát), szövetet, s a fizetéskor leszámolták a tárgyakat.

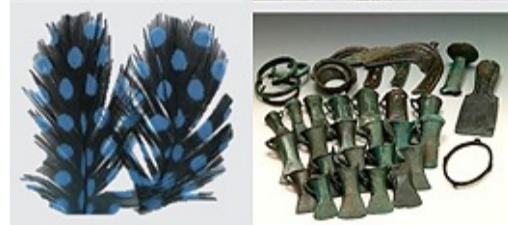
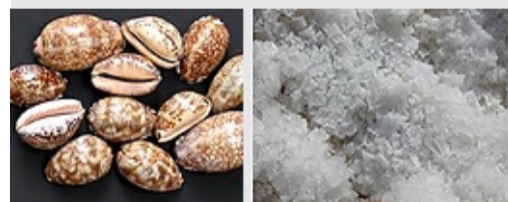
A törzsi társadalmakban is szigorú szabályok vonatkoztak a pénz értékére és a fizetésekre.

Az első papírpénz

Bár a bankjegyek csupán papírdarabok, mégis pénzként fogadják el őket, mert pénzt képviselnek. Először a kínaiak fedezték fel, hogy a pénzt könnyebb nyomtatott papír formájában kezelni.

A 10. században a kínai kormányzat csekély értékű, de súlyos vaspénzeket bocsátott ki. Az emberek a kereskedőknél hagyták az érméket, és inkább azokat a kézzel írott elismervényeket használták, amelyeket az érmék helyett kaptak.

A 11. század elején a kormányzat a nyomtatott nyugtákat hivatalosan is pénznek nyilvánította és a nyugtákat rögzített értékkel ruházta fel.

Interaktív feladat

Minden jog fenntartva!

Jelen tananyagot vagy annak részét az OTP Fáy András Alapítvány engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképes úton vagy más módon – közölni.

Felélő kiadó: OTP Fáy András Alapítvány

Felélő: Schrankó Péter, alapítványi ügyvivő és dr. Sarkady-Kiss Lilla, projektvezető